

До проекту реєстр. № 11238

до проекту Закону України
про Національну установу розвитку
реєстр. № 11238 від 07.05.2024

31 травня 2024 року
протокол № 174

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики на своєму засіданні 30 травня 2024 року (протокол № 174) розглянув проект Закону України про Національну установу розвитку (**реєстр. № 11238 від 19.09.2023**), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України.

Метою проекту Закону є створення Національної установи розвитку, яка виконуватиме функції із забезпечення фінансової та іншої підтримки розвитку та відбудови економіки України шляхом підтримки цільових груп суб'єктів підприємництва, які мають потенціал розвитку, або вид їх економічної діяльності чи напрям їх підтримки є пріоритетним для економіки України, але через недосконалість або нерозвиненість роботи ринкових механізмів, кризу або інші обставини не мають доступу до фінансування на адекватних умовах або такий доступ ускладнений, та фізичних осіб, які не мають доступу до фінансування на адекватних умовах або такий доступ ускладнений через недосконалість або нерозвиненість роботи ринкових механізмів, кризу або інші обставини.

Законопроектом передбачається створення Національної установи розвитку шляхом реорганізації Фонду розвитку підприємництва, яка виконуватиме функції із забезпечення фінансової та іншої підтримки розвитку та відбудови економіки України.

Законопроектом визначаються ключові питання діяльності Національної установи розвитку:

види діяльності Національної установи розвитку;

залучення коштів Національною установою розвитку;

умови та принципи здійснення діяльності Національної установи розвитку;

управління корпоративними правами, що належать державі у статутному капіталі Національної установи розвитку, та входження у статутний капітал Національної установи розвитку;

порядок скликання, компетенція та порядок прийняття органами управління Національної установи розвитку рішень;

державне регулювання діяльності Національної установи розвитку.

Законопроектом окреслюється цільова група, на яку буде спрямована підтримка Національної установи розвитку.

Цільовою групою суб'єктів підприємництва, яких буде підтримувати Національна установа розвитку, є кредитоспроможні суб'єкти мікро-, малого та середнього підприємництва, які мають потенціал розвитку, або вид їх економічної діяльності чи напрям їх підтримки є пріоритетним для економіки України, але через недосконалість або нерозвиненість роботи ринкових механізмів, кризи або інші обставини не мають доступу до фінансування на адекватних умовах або такий доступ ускладнений.

Національна установа розвитку у межах деяких видів діяльності зможе підтримувати також фізичних осіб. Цільовою групою фізичних осіб, яких буде підтримувати Національна установа розвитку у межах зазначених видів діяльності є податкові резиденти України, які не мають доступу до фінансування на адекватних умовах або такий доступ ускладнений через недосконалість або нерозвиненість роботи ринкових механізмів, кризи або інші обставини. Критерії віднесення фізичних осіб до цільової групи визначаються умовами програм підтримки.

Законопроектом передбачається, що Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" не застосовується до Національної установи розвитку, оскільки Національна установа розвитку виконує функції виключно шляхом здійснення операцій з банками, фінансовими установами та іншими надавачами фінансових послуг та/або у співпраці з ними. Водночас з метою забезпечення державного регулювання та нагляду за діяльністю Національної установи розвитку законопроектом передбачаються функції щодо розробки і затвердження нормативно-правових актів, обов'язкових для виконання Національною установою розвитку, та контроль їх виконання.

Законопроект передбачає створення Національної установи розвитку з незалежною корпоративною структурою управління. Це є важливою умовою співпраці Національної установи розвитку з міжнародними фінансовими організаціями та іноземними донорами, що дозволить збільшити обсяг залученого фінансування програм фінансової підтримки.

З метою мінімізації ризиків потенційного політичного втручання, забезпечення прозорості та зменшення ступеня ризиковості діяльності Національної установи розвитку, запровадження належного корпоративного управління, що в свою чергу підвищить ефективність та зростання довіри до Національної установи розвитку, призведе до зменшення можливостей виникнення корупційних ризиків, передбачено такі запобіжники:

можливість входження в статутний капітал міжнародних фінансових організацій та призначення своїх представників до ради Національної установи розвитку;

більшість незалежних членів у Раді Національної установи розвитку;

виконання Національною установою розвитку своїх функцій із забезпечення фінансової та іншої підтримки виключно через банки, фінансові установи та інших надавачів фінансових послуг;

створення системи внутрішнього контролю та управління ризиками Національної установи розвитку;

здійснення державного регулювання та нагляду за діяльністю Національної установи розвитку Національним банком України.

Зазначені запобіжники стимулюватимуть зростання привабливості та сприятимуть співпраці Національної установи розвитку з міжнародними партнерами, потенційними інвесторами, що як наслідок призведе до зростання функціональної спроможності Національної установи розвитку і збільшенню обсягу фінансування проектів підтримки розвитку та відбудови економіки України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку № 16/03-2024/118884 від 30.05.2024 висловлює зауваження до законопроекту.

Міністерство фінансів України у своєму експертному висновку № 14040-02-3/16474 від 27.05.2024 повідомляє, що зауваження та пропозиції до законопроекту відсутні.

Міністерство економіки України у своєму висновку № 3101-01/39650-01 від 30.05.2024 надає зауваження та пропозиції до законопроекту.

Національний банк України у своєму листі № 18-0010/38219 від 16.05.2024 зазначає, що положення законопроекту щодо концептуальних засад створення та діяльності Національної установи розвитку, визначені законопроектом, у цілому підтримуються Національним банком України.

Антимонопольний комітет України у своєму листі 300-08.1/01-5239e від 22.05.2024 висловлює пропозиції до законопроекту.

З огляду на зазначене та керуючись положеннями статей 108 і 114 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України:

1) проект Закону України про Національну установу розвитку (**реєстр. № 11238 від 19.09.2023**), поданий народним депутатом України Гетманцевим Д.О. та іншими народними депутатами України, **включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

2) за наслідками розгляду законопроекту в першому читанні **прийняти його за основу;**

3) доручити Комітету доопрацювати законопроект відповідно до частини першої статті 116 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" щодо уточнення положень з регулювання діяльності Національної установи розвитку , а також відповідно до зауважень, висловлених у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, а також з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

2. Співдоповідачем від Комітету визначити Голову Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики – народного депутата України Гетманцева Д.О.

Голова Комітету

Д. ГЕТМАНЦЕВ

